

Fővárosi Örmény Klub

Gyulai Líviusz grafikusművész és könyvillusztrátor, rajzfilm-animátor és házastársa, Vennes Emmy színművésznő június 17-én a Fővárosi Örmény Klub vendége volt. Az anyai ágon erdélyi örmény gyökerű művész közvetlen, színes egyéniségével lebilincselte közösségünket. Művészi hitvallásáról, a könyvek szeretetéről, az olvasás gyönyöréről mesélt szerényen, mosolyogva, emlékezve a pályáját segítő-ható tanáira, művésztársaira. Az estet Vennes Emmy gyermekversekkel, mondókákkal tette színessé, amelyek természetesen ugyancsak Gyulai Líviusz alkotásai. Az előadóművész kedves interpretálása csak fokozta a jóhumorú alkotások hatását. *Bacsó Zoltán* operatőr jóvoltából - aki Gyulai Líviusz rajzfilmjeit készítette - megtekinthettük rajzfilmjeit is. A közönség harsány kacagással díjazta az ötleteket és a humort, nem beszélve a figurák megjelenítéséről, majd szünni nem akaró tapssal jutalmazta a művészpárt, akik oly közel kerültek hozzánk e személyes találkozás során. Köszönjük a feledhetetlen együttlétet.

Az est második részében *Dinyés László* mutatta be *Ismeretlen 1848/49-es dokumentumok* c. könyvét, amely az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület kiadó Erdélyi Örmény Múzeum sorozatában jelent meg. A könyvvásár lehetőséget adott arra, hogy a szerző dedikálhassa művét, amelynek örömmel tett eleget. A klubestet a Budapest Főváros II. kerületi Örmény Kisebbségi Önkormányzat rendezte. Köszönet a rendezőknek a tartalmas estért.

MS

Szabó László

Musza Dagh, Kilikia, Kappadókia

Harmadik, befejező rész

1375 után Szisztól 30 km-re egy sziklaerőd, Anavarza még örmény kézen maradt 1428-ig. Korykosz vízivára a tengerparton körülbelül Konstantinápoly török kézre kerüléséig a Ciprusi királyság, majd Velence birtokában volt. Ajasz a XVI. század elején rövid időre szintén velencei fennhatóság alá került. Az egyiptomi szultánok helytartókra bízták az országot, akik Sziszben laktak. 1403-tól türkmén törzsek uralták a területet, majd a XVI. század elején megjelentek az oszmánok. A török időkben két autonómnak nevezhető terület maradt fenn Kilikiában. Az egyik Zejtun (ma Szulejmanli), az Anti-Taurusz hegység szívében. Saját önkormányzatuk volt, amelynek élén a négy jelentős család egyikéből kikerülő vezető a paron vagy baron állt. Évi ötezer piasztert fizettek a szultánnak. Ez a rendszer egészen 1862-ig állt fenn.

A másik terület Hadzsin (ma Saimbejli) volt Kilikia északi részén, amely szintén privilégiumokkal rendelkezett a XVIII. század második feléig. Kilikiától kicsit északra, de már Kappadókiaiban, Tomarza örmény lakossága szintén élvezett korlátozott autonómiát 1908-ig.

A XIX. század végén az Abdul Hamid szultán vezette Törökország hivatalos ideológiája a pán-islamizmus lett. Abban bíztak, hogy a birodalom elégedetlenkedő muszlim népeit így kordában tudják tartani. A nyugtalanság levezetésére a keresztény örményeket, mintegy biztonsági szelepként használták. A kormány pogromokat szervezett az örmények ellen. 1895-től több kisázsiai városban, így Kilikiában is előfordultak tömeges gyilkosságok, ahol a nőket, az öregeket és a gyermekeket sem kímélte a felheccelt csőcselék.

1908-ban a török tisztikar egy része az úgynevezett ifjútörökök ragadták magukhoz a hatalmat. Az ifjútörök forradalom csaknem vérontás nélkül győzött. Országszerte tüntetéseket szerveztek a szabadság és egyenlőség nevében. Megindult a barátkozás a muszlimok és nem